

Sukkelers moeten

hulp krijgen

Als echtgenote van Bandshowvoorzitter Francis Proot is Marie-Jeanne Cattoor zelf een puur Volksbondproduct

Naast haar grootmoederlijk zevenledig paspoort — Lies (11), Elke (9), Fien (8), Tijs (6), Bram (6), Miet (2), Wout (1) — Marie-Jeanne Cattoor die op haar 16de met Francis Proot een vrijage aanging, die vandaag de dag tot een 39-jarig huwelijk aanzwol. In de H. Hartkerk was het pastoor Martens die het evenement inzegende, dat pas in het officiële gedeelte verdraaid exclusief werd: Marie-Jeanne en Francis waren inderdaad het allerlaatste koppel dat in het — voor stadhuis dienstdoende — gerechtshof trouwde. Want hierna was het nieuw stadhuis die opdracht beschooren. Wie het koppel stadhuizelijk en zo vaderlijk in de ogen keek? Jan Piers natuurlijk, wie anders wel?!

Een dame die het allemaal meemaakte, niets voor niets kreeg in het leven en altijd iets in petto overhoudt voor haar medemens : zie daar Marie-Jeanne Cattoor, een vrouw uit het christelijke milieu met haar op de tanden. „Mijn vader was een pracht van een mens”, zegt zij met overtuiging. Een god die haar als mollige dremes meesleurde naar de syndicale Volksbond en heel zijn leven als gebod voorhield, sukkelaars te allen tijde te helpen. Marie-Jeanne stampte de WIK-ladies uit de grond, al was het maar om de Bandshowmannen er aan te herinneren dat de dames al evenzeer een zegje te zeggen hebben in de musicerende turnkring. Al jaren staat de zus van schepen Cattoor de bejaarden bij en plant trouwens nu al een dreun van een feestkaars voor de komende seniorenkerst : „Ik vind het zalig als oudere mensen mekaar een kus geven. Dat is voor mij een uiting van liefde waarvan jongeren nog heel veel kunnen opsteken...”

De leeuw die op 2 augustus 1938 het levenslicht zag in het gezin Tuur en May Cattoor-Verecke noemt Marie-Jeanne. Vader domineerde volledig haar kleuterwereldje en toen de loodsbootkapitein een huis kocht, welja, dan hing en zweefde hij, mits touwen en planken, langs muren en dakgoot alsof het de reinste scheepswanden van zijn *Zee-tijger* waren.

Pa zou het hemd van zijn gat weggeven hebben

Tuur Cattoor ? Gewoon een mens om van te houden. Hij

was tijdens de oorlog de rechterhand van de pastoor van het Heilig Hart toen deze kolen had *behazzeld* om aan hulpbehoevenden uit te delen. „We woonden toen in de Plakkersstraat op het Westerkwartier en pa zou zowaar het hemd van zijn gat weggeven hebben. Als hij wat door de *neuze* was, floot en zong Tuur er nog niet aardig wat op los.”

Op 8 juni 1970 ging vader Cattoor met de fiets boodschappen doen, toen hij op de hoek van de Prinsenlaan en Koninginnelaan door een auto werd gevat. De schok was fataal voor Tuur die op zijn 62ste nog zo gezond was als een vis. *Dubbel dramatisch* omdat moeder een jaar voordien aan een hartkwaal overleed.

Moeder May Verecke, afkomstig van het Engelse Liverpool, was een braaf mens dat evenwel op haar strepen

stond inzake gezinsleven en het opvoeden van vier dochters en een zoon (schepen Staf Cattoor). „Zondags moesten we tussen 21 u. en 22 u. thuis zijn. Zaten we iets langer weg dan was May in de kortste keren op zoek naar haar kroost. Zelfs in peignoir als het moest ! Weet je dat ze tijdens onze vrijage — van cinema, toneel en wandeling — mij en Francis als een schaduw volgde...”

Marie-Jeanne Cattoor liep kleuterschool in de Kaaistraat bij de Zusters Jozefienen. Als haantje-de-voorst was ze toch niet echt stout. Lager onderwijs volgde ze in de Steenbakkersstraat bij zuster Gabriel in een tijd dat er nog aparte Vlaamse én Franse klassen waren. „Wij maakten er het einde van de oorlog mee én het wegvallen van de Franse klassen na de bevrijding...”

Voor het middelbaar onderwijs trok Marie-Jeanne naar de Grije Nonnen in de Cirkelstraat. Dat was nogal een eve-

nement. Ze kreeg van thuis een nieuwe fiets... zonder licht en bagagedrager omdat dat te veel geld zou kosten ! Grije bloes, blauwe rok, alpenmuts en *plastron* maakten het uniform uit. De tijd van soeur Marthe en soeur Thérèse, in het voorname Oostende als zusters van Vincentius a Paulo gekend... maar in de volksmond, vanwege hun wijde kappen, als papnunen getreiterd.

— **Marie-Jeanne** : „Ik wou gymlerares worden, wat niet doorging omdat men daar thuis geen toekomst in zag. Ik heb dan twee jaar bij het Oostendse Rode Kruis EHBO-avondcursussen gevolgd, zodat ik in het sanatorium Delcroix (beenderziekten) patiënten mocht begeleiden en zelfs gymlessen geven. Daartoe had ik bij Bloso cursussen gevolgd.”

— **Muzikaliteit scoorde hoog in je gezin...**

— **Marie-Jeanne** : „Meer dan blokfluit kwam er bij mij

niet uit. Maar mijn man Francis en zoon Dominiek (schuiftrombone), dochter Trees (xylofoon en piano), dochter Kaat (trompet, klarinet en trombone) deden het des te beter. Als je rekening houdt met aange-trouwden, was het WIK-muziek op een bepaald ogenblik wel 50 % Cattoor- en Proot-geint.”

Albert Milh en oude Volksbond allebei even onvergetelijk

Marie-Jeanne was amper zeven toen ze bij de juffen Moens en Julia De Keer haar eerste stappen bij WIK-turnkring zette. Jonge gastjes die tijdens het WIK-winterfeest al evenzeer hun nummertje had-

den. Het eerste jaar greep de hoogtijdag plaats in de Nova. Ouderen zullen zich die legendarische Volksbondcinema nog herinneren. Na de afbraak vond het clubfeest plaats in het casino-kursaal om uiteindelijk in het Sportcentrum te belanden.

— **Albert Milh, de gestrenge zó beste vriend...**

— **Marie-Jeanne** : „Wij, WIK-gymnasten, zeiden nooit Albert. Het is altijd *meneer* Milh gebleven. In alle opzichten was hij het hoofd van de vereniging... die de stoof aanstak, tijdens de lessen binnenwipte en voor iedereen een goed woordje had. Zijn aanwezigheid was voldoende om je 100 % in te zetten. In een tijd dat de Noordzeeturners de Oostendse straat bezetten, zou meneer Milhs enthousiasme en werkkraft hier verandering in brengen...”

— **Het mirakel dat zich voltrok...**

— **Marie-Jeanne** : „In 1951 vond meneer Milh op de turnzolder van de Volksbond trompetten en trommels waarmee de katholieke turnkring voor de wereldoorlog nog naar buiten was gekomen. Guido Deygers was de eerste dirigent die turners met instrumenten op notenbalk en straat behoorlijk in het gelid stelde. Intussen kreeg meneer Milh de zegen om ook de collegezolder af te schuimen... naar begerenswaardige trombones.”

— De straat werd veroverd ?

— Marie-Jeanne : „Zo mag je het noemen. Want week na week, maand na maand en jaar na jaar kwam het WIK-muziek nadrukkelijker op straat. Toen mijn man Francis Proot voorzitter werd van de muziekafdeling en hij overging — dankzij de intrede van een indrukwekkend percussiepeloton — tot de oprichting van een Bandshow, verhiel de Willen Is Kunnen-band zich tot onaantastbare ambassadeur van Oostende.”

— Den oede Volksboend...
— Marie-Jeanne : „Je moet het meegemaakt hebben ! Kon de oude toog met zijn metalen sierband maar spreken over *den oede Volksboend* met zijn onaantastbare vriendschap. Het lokaal mocht stampvol zitten, dat je geen hond een slag kon geven... dan liet *voatje* Claeys met een knipoog blijken dat hij je gezien had. Zeg me nu eens, hoeveel cafés hebben die simpele goeiendag niet verleerd...”

Wie geld heeft, geraakt gemakkelijker binnen in een rusthuis

Spreken over de WIK-Bandshow is voor Marie-Jeanne het hebben over de oot in Herdorff opgedane vriendschap, die tot een regelmatige uitwisseling uitgroeide. De Volksbonders gingen naar Duitsland en de Herdorffers kwamen naar Oostende. Marie-Jeanne en Francis gingen er naartoe toen ze nog jong waren... en verbleven er later als man en vrouw.

Het vechtershart van Marie-Jeanne zou ertoe leiden dat in 1968 de WIK-ladies boven de doopvont werden gehouden. „Mijn argumentatie was, dat de vrouwen eveneens deel moesten uitmaken van de WIK-feestelijkheden. Wij uiteten dit vanaf dat moment met bloemenschikken, kaarten plooiën, aanleren van een

dans, opstappen in de stoet en een nummertje brengen als er een happening was in de Volksbond. Activiteit die ik twee jaar geleden opgaf, omdat de Christelijke Bond van Gepensioneerden te veel tijd van mij opeiste.”

— Je inzetten voor bejaardendans...
— Marie-Jeanne : „Het is een kwestie van de noden van de mensen aan te voelen. Zo sta ik al 32 jaar Madeleine Cys bij, een dame uit De Boarebreker. Waarom ? Dat komt gewoon uit je hart. Bij KBG-centrum hebben we in Paul Tacq een formidabele voorzitter : een diplomaat die gewoon alle geschillen oplost.”

Van papnunen naar Rode Kruis en begeleiding van zieken

— Marie-Jeanne : „Het is een kwestie van de noden van de mensen aan te voelen. Zo sta ik al 32 jaar Madeleine Cys bij, een dame uit De Boarebreker. Waarom ? Dat komt gewoon uit je hart. Bij KBG-centrum hebben we in Paul Tacq een formidabele voorzitter : een diplomaat die gewoon alle geschillen oplost.”

— Welke menselijke schoonheden kunnen rimpels, wandelstok en wagentje niet verborgen houden ?

— Marie-Jeanne : „Een mens is schoon tot hij doodgaat, al heeft niet iedereen het geluk om standvastig op een smetteloze gezondheid te kunnen rekenen. Al gezien hoe oude mensen mekaar vertroetelen door mekaars handje te wrijven of een zoentje op mekaars wang te geven ? Daar kunnen tieners alleen maar van dromen, zeker !”

— Wat zou jij nog willen verwezenlijkt zien ?

— Marie-Jeanne : „Een verhoging van de pensioenen, vooral voor sukkelaars die het met een heel kleine uitkering moeten stellen. Allee, daar zijn mensen in een rusthuis opgenomen... die maandelijks tussen de 25 en 27.000 fr. moeten bijpassen. Je werkte je hele leven lang, maar als je — door de omstandigheden — geen extra spaarcentjes kon opzij zetten, ben je de zoveelste schamele OCMW-niemendal in de rij !”

— Je moet gespaard hebben om in een rusthuis binnen te geraken...

— Marie-Jeanne : „Een triestige waarheid is wel, dat iemand die geld heeft, gemakkelijker binnengeraakt dan diegenen die — afhankelijk van omstandigheden ! — geen roste duit bezit...”

— Inzake verzorging voor wie doe je chapeau ?

— Marie-Jeanne : „Dat zal wel zijn voor diegenen die dementen bijstaan. Persoonlijk vind ik dat de familie veel meer en veel eerder preventief op de hoogte zou moeten gebracht worden over wat demencie eigenlijk inhoudt. Hoe de dichtstbijzijnden kunnen reageren ten overstaan van de drie fasen : de *bedreigde* ik ; de *verdwaalde* ik ; de *verzonken* ik. Het komt er op aan dat de onaangetaste persoon meegaat in wat de demente vertelt. Hem/haar nooit tegenspreekt, maar opvangt. Als het moet, gerust met een leugentje in nood...”

Fit van geest en lichaam

Marie-Jeanne Cattoor is vandaag een halve eeuw lid van turnvereniging Willen Is Kunnen en gaf vele jaren les aan juffers en kleuters. Zelfs de eerste lessen in keurturnen werd haar toegezegd, terwijl ze evenzo menig uurtje op het secretariaat van de turnkring doorbracht.

— **Marie-Jeanne** : „Ik kreeg de tijd gedurende mijn opleiding ritmiek in het lichaam te ontdekken. Het komt er op aan heel het lichaam in beweging te houden, zodanig dat spieren en gewrichten geen kans krijgen om te verstijven. Met het constant herhalen van ritmische bewegingen moeten zowel armen, benen, lichaam als geest betrokken worden.”

— **Graag een paar voorbeelden ?**

— **Marie-Jeanne** : „Bij het buigen moet men door de benen gaan, zodat de hele actie als vanzelf gebeurt. Veel mensen doen dat niet, zodat rug en benen aan een stijfheid niet ontkomen... wat zeer slecht is. Ook gezichtsgymnastiek komt er de jongste tijd helemaal door : met goed wrijven voelt de onderhuid goed warm aan en circuleert het bloed heel wat beter. Door het wrijven met kleine balletjes op het gezicht wordt efficiënt oorlog tegen de rimpels gevoerd.”

— **Wat durven bejaarden nog verkeerd doen ?**

— **Marie-Jeanne** : „Hoe dikwijls zien we bejaarden niet met twee zakken sleuren op straat : helemaal verkeerd ! Neem een wagentje en trek het achter je aan. Bij het dragen van zakken, belast je zowel je rug als je benen. Leer de scharnieren van je lichaam gebruiken : een kelderdeur die je in jaren niet meer hebt gebruikt, zal ook piepen.”

— **Een laatste aanrader...**

— **Marie-Jeanne** : „Als je je 's morgens wast, vul dan je programma aan door vijf keer door de benen te gaan. Je mag je daarbij gerust vasthouden aan de lavabo. Gaat dat zeer vlot, probeer dan na een tijdje het eens op tien doorbuigingen te houden !”

Kunst op zich is bij Marie-Jeanne Cattoor niet speciaal potlood- en penseelgericht, al weet ze natuurlijk beeldende oeuvres te waarderen. Haar creativiteit uit zich in het schikken van bloemen tot prachtige ruikers en het kunstig structureren van planten in potten en bakken. Op zijn Marie-Jeanne's naar de nabije toekomst vertaald, betekent dit maken van alle soorten 'fielkakes' voor Kerstmis en het millennium.

Oostends schouwtoneel

— **Hoe diep zit Oostende in je hart genesteld ?**

— **Marie-Jeanne** : „Ik zou mijn stad niet kunnen verlaten en het even erg vinden als een van mijn kinderen van 't zèd-tje weg zou trekken. Zicht, strand en zee van onze kust zijn zo schoon... dat ze gewoon enig zijn op de wereld.”

— **Waarom zou je je schouders willen zetten ?**

— **Marie-Jeanne** : „Voor het verkeersvrij maken van de zeedijk voorbij het casino-kursaal richting Visserskaai. Een mooi strand aldaar zou voor iedereen fantastisch zijn... en voor de handelaars in de allereerste plaats.”

— **Vrouwenrechten : is Eva vandaag voldaan ?**

— **Marie-Jeanne** : „Geef toe dat de vrouwen meer en meer op het voorplan komen. Dat ze vandaag ook hun mannetje mogen staan in de politiek is gewoon fantastisch. Ja, ik ben een feministe, zonder daarom fanatiek te zijn. Naar mijn idee is de vrouw evenwaardig aan de man. Vroeger mocht Eva ook spreken, als de mannen het maar niet hoorden...”

— **Allochtonen : al dan niet terugsturen...**

— **Marie-Jeanne** : „Wat mij stoort dat ze die mensen eerst binnenlaten en na het aanvragen van politiek asiel hen zes maanden, 12 maanden, drie of vier jaar gedogen... om ze dan terug te sturen naar hun land van herkomst. Men moet de mensen eerst niet binnenlaten en hen dan terugsturen. Dat is pas onmenselijk !”

— **Agressie...**

— **Marie-Jeanne** : „Er is maar één gazet dat je vandaag nog kunt opendoen zonder op stinkende drek van moorden en beestigheden te stuiten... en dat is het parochieblad. Let op, we zijn hier aan de kust nog een klein beetje van gemeenheden gevrijwaard. In het binnenland is het anders. Weet je, als ik Brusselwaarts rij voor de KBG dat ik steevast mijn autodeur afsluit ?”

— **2000... het nieuwe millennium !**

— **Marie-Jeanne** : „Ze blazen die dag lijk een ander nogal op. We hebben nog heel wat te vieren... vooral dan in de politiek. In oktober is zijn er gemeenteraadsverkiezingen, hé !”

— **Zit de CVP met de poepers ?**

— **Marie-Jeanne** : „Het zal van de lijst afhangen of we ja dan niet schrik moeten hebben. Johan Van Hecke vind ik wel de geschikte koptrekker. Ik vind het spijtig dat den Dries vooraf afhaakt. Toegegeven dat men die man niet heeft gespaard. De CVP treft geen schuld, wel Julien Goekint die het voorafgaandelijk akkoord niet nakwam...”

Als het haar past grimast Marie-Jeanne graag vanuit een clownkostuum... om al lachend haar waarheid te zeggen. Ze trekt aan gevoelige oortjes als ze het heeft over de Visse rskaa die heel mooi oogt, maar meer dan eens opgeschoteld zit met een wegdek dat heel smerig kan zijn. Heeft ze het over het verkeer, dan vindt ze de Torhoutsteenweg in de omgeving van Petit-Paris een heel triestige boel. Het is een staatsbaan, jawel, maar de stad werd niettemin om zijn mening gevraagd. En de vlieghaven dan ? Volgens Marie-Jeanne was de luchthaven er eerder dan de belendende huiskes en ze voegt eraan toe een grootprater te kennen die zijn hui-zeke daar kocht voor een appel en een ei... en vandaag een van de hardste schreeuwers is.